

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo. Naročnino oglaševanja in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj odgov. urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20. Poštno-hranilnični račun šte. 841-652. TELFON št. 11-57

BRZOJAVNE VESTI.

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 4. Na današnji seji je zbornica najprej trikrat glasovala po imenih, nato je pa nadaljevala generalno debato o obrambnem zakonu. Posl. grof Josip Karolyi (48-ti brez stranke) je govoril proti predlogi. Govornik je koncem govora predložil sklepni predlog, ki zahteva samostojno ogrsko armado. (Živahna pohvala na levičarje). Nato je bila razprava prekinjena in seja zaključena.

Prihodnja seja jutri.

Cetinjsko gledališče zaprto.

CETINJE 3. Cetinjsko gledališče, ki je v minoli sezoni pokazalo lep napredek vzlic temu, da je premenilo tri ravnatelje, je bilo na kraljev ukaz zaprto.

Obletnica izvolitve papeža.

RIM 4. Povodom osme obletnice izvolitve papežev se je prejel Sv. oče mnogo čestitek. Papež je čital mašo v svoji privatni kapeli in se je potem podal v vrt, kjer se je, kakor običajno, sprehal.

Povodnji v Bukovini.

ČERNOVICE 4. Že dva dni dežuje kakor bi bilo iz škafe. Vse reke so narasle in pretlijo prestopiti bregove. Ugroženih je več krajev. Bati se je druge velike povodnji, slične oni, ki je nedavno napravila toliko škode.

ČERNOVICE 4. Vsled nalivov v zadnjih 48 urah so močno narasle reke Černoš, Prut in Seret, tako da se je bati velike poplave. Več cest ni možno pasirati, ker so razdejani mostovi. — V Seledinu je ustavljen železniški in poštni promet.

Nalivi in nevihte.

DUNAJ 4. Tukaj silno dežuje med grom in bliskom. Iz Salzkammerguta poročajo o groznih nevihtah.

BEROLIN 4. Od danes zjutraj divja nad Berolinom in okolico silna nevihta. Temperatura se je znatno znižala.

Gozdni požar.

INOMOST 4. Gozd pri Franzensfeste še vedno gori. Od vseh strani Tirolske so poslali tja vojake, da nadomestijo moštvo posadke iz Briksena in Franzensfeste, ki so utrjeni. Ogenj se vsled ugodnega vetra čim dalje bolj razširja.

BRIKSEN 4. Gozdni požar pri Franzensfeste se vedno bolj razširja. Franzensfeste je sedaj izven nevarnosti.

Zmešnjave v Perziji.

CARIGRAD 4. Tukajšnji perzijski liberalni komitè je pozval evropske parlamente, naj obrnejo svojo pozornost na ruskim spletkarjem v Perziji, ter zaprosil Evropo za pomoč v boju proti Rusom, ki se poslužujejo prejšnjega šaha, da bi udušili vsako svobodno in napredno gibanje.

Z otoka Haiti.

NEW-JORK 4. Bivši predsednik republike Haiti Simon je včeraj iz Port-au-Prince dospel v Kingston na Jamaiki.

Kolera.

CARIGRAD 4. Danes je obolelo za kolero 22 oseb, od teh jih je umrlo 12.

PODLISTEK.

Jug.

Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek Poslovenil H. V.

Kosovo polje.

Oba sta poprijela kopja, kajti do sedaj sta stala brez orožja na bojišču; in ne da bi čakala znamenja trobent, sta se zakadila drug proti drugemu. Oklopi so zazveneli, kopja so, da-si okovana z železom, pokala kakor bilke; oba sta sedela nedotaknjena na konjih; konja, ki sta se zaletela drug v drugega z glavama, sta se vspenjala; bori-telja sta ju komaj vkrotila, in ju podila nazaj na svoje prostore.

„Hoj! to je diven dvoboj!“ je vpil Trvdko, popolnoma vradoščen.

„Kar sem živ nisem še videl takega dvoboja!“ je vsklikal Kastrioti.

„Toda, ali si opazil,“ se je obrnil k Lazarju, „kako je Obilić prebledel, ko ga je Branković očitno obdolžil?“

Lazar ni odgovoril, da, komaj slišal ga je; saj se niti za boj ni brigal! Tako močno je delovala njegova duša, kajti Branković je javno obtožil Obilića, in Obilić je prebledel; Lazar je pozabil, da se plemenite duše stra-

SOLUN 4. V Peču je na novo obolelo za kolero 42 oseb, od teh jih je umrlo 32. Zdravniki pravijo, da se brez strogih odredb nasproti Albancem ne da opraviti ničesar. Poslednji ovirajo izoliranje obolenih oseb, zabranjujejo uporabo antiseptičnih sredstev in zahtevajo, da se bolniki zdravijo doma. Zdravniki izjavljajo, da je možno bolezen pobijati le tedaj, ako se ljudi prisili, da se podvržejo zdravstvenim odredbam. Bati se je, da se bolezen ne zanese v Skader.

CARIGRAD 3. Od 24. do 30. julija je bilo v Smirni 27 slučajev kolere. Umrlo je 18 oseb.

Maroško vprašanje.

LONDON 4. „Standard“ je zvedel iz zanesljivega diplomatskega vira, da so v glavnih stvarih rešene preporne točke med Francijo in Nemčijo, čeprav ostanejo nerešene še mnoge posamičnosti.

Turčija.

CARIGRAD 4. Govori se, da je ministrijski svet sklenil prepovedati izvoz konj v Grško in v Srbijo.

BEROLIN 4. „Wolffov biro“ poroča: Na razgovorih med francoskim poslanikom Cambonem in državnim tajnikom Kiderlen-Wächterom je prišlo do zblizanja o načelnem stališču. Vsepeh priobči cesarju državni kancelar.

Vratislava 4. V Krzelowu ob rusko-šlezjski meji je bil velik požar, zgorelo je tudi 9 oseb.

Rima-Szombad 4. Včeraj popoldne je v vasi Rima-Topova nastal ogenj, ki je upelil 110 hiš. Pogorela je tudi luteranska cerkev in občinska hiša.

Kodanj 4. Danes je bil odprt peti mednarodni kongres stenografov. Navzočih je 150 delegatov.

Rim 4. Danes popol. je umrl držav. minister Urbano Rattazzi, bivši minister kraljeve hiše.

Moravska Ostrova 4. V Reichenwaldu so našli v kleti soprogov Kider zadavljene- nega njunega 13-letnega sina. Ugotovilo se je, da ga je umorila njegova lastna mati, ne ve se pa še iz kakih razlogov. Žensko so zaprli.

Karlovi vari 4. Bolgarski car Ferdinand je dospel semkaj inkognito. Car ostane v tukajšnjem zdravilišču več časa.

Skupen slovanski klub.

„Slovanski narod“ priobčuje članek svojega dunajskega dopisnika. Znano stališče dra. Rybářa označuje članek tako-le:

„Prvič bi bilo grupiranje Jugoslovancev v dve skupini „pomenjalo perpetuiranje in poostrenje strankarskih nasprotstev“ v največjo škodo Istri in Trstu. Morda. Toda to velja kot argument proti stari zvezi južnih Slovanov, ki bi stala v ostrem nasprotju napram Šusteršičevi Zajednici, ne velja pa kot protidokaz, da je bilo združenje „Nar. k.“ s „Zajednico“ prenačljeno. Kajti med tema dvema točkama je toliko možnosti uravnati vsaj provizorno medsebojna razmerja v jugoslovanski delegaciji, da ni bilo težko najti zlate srednje poti. Dr. Rybář in tovariši so bili na podlagi svojih parlamentarnih in političnih izkušenj in v interesu

svojih okrajev ter tudi skupne jugoslovanske stvari upravičeni misliti na novo grupacijo. Če so prišli do spoznanja, da s staro „Zvezo“ ne gre, nihče bi jim ne bil mogel očitati, da so si ustanovili lastni „Narodni klub“ morda še s poudarjenim programom delovati za združenje vseh skupin. V tak klub bi bil tudi ljubljanski poslanec lahko vstopil, in pridružitve istrskih poslancev k lvčevičevi skupini, ki bi bila po prepričanju dra. Rybářa „dala signal za strankarske boje v Istri“ bi bila preprečena, ne da bi nastale one konsekvence, ki so vzbudile toliko polemike in odpora ter v jugoslovanski delegaciji tako globoke diference.“

Na to meni „Narodov“ članar, da se je, po združitvi „Narodnega kluba“ s Šusteršičevo „Zajednico“ zgodilo ravno to, česar se je dr. Rybář bal: poostrenje in perpetuirala da so se tista stara nasprotstva, ki so v prejšnjem parlamentu obstajala med klerikalci in zvezo južnih Slovanov. Razlika da je le ta, da je na Šusteršičevi strani še večja sila in še večja — neizprosnost. Morda je res, da je „Narodni klub“ se svojo akomodacijo k „Zajednici“ odvrgnil to ostrino glede onih okrajev, ki jih zastopajo njega člani. Se stališča jugoslovanske skupne ideje pa to ne more biti odločilno, ker bi posledice takega principa dovedle do pravila, da je smeti oškodovati celoto, ako je to koristno lokalnim težnjam. (Vendar pa tu članar ne more drugače, nego da naglašja, da interesov Trsta in Istre ne smatra le lokalnimi vprašanji).

Mi se vzdržujemo vsakega reagiranja. Le to bi hoteli naglasiti, da je dr. Rybář v svojem odgovoru dru. Masaryku hotel povdarjati le, da ni odločilno za izvrševanje kake zveze ali pogodbe besedilo dotičnih pravil. Češki klub je imel natančno določne točke, ki spadajo v skupno postopanje zveze, a kljub temu so nastala takoj v početku diference. Tudi če bi zveza med „Nar. klubom“ in „Hrv.-slov. Zajednico“ slonela na istih določilih ali pravilih, kakor si jih želi „Slov. Narod“, vendar ne bi bile izključene nejasnosti in prepiri, kaj spada v avtonomijo posameznih klubov ali ne, in ni izključeno, da bi dr. Rybář in dr. Gregorin mogla postopati na podlagi pravil „Hrv.-slov. kluba“ ravno tako, kakor če bi ta pravila bila identična z onimi enotnega češkega kluba.

To smo imeli tržaški Slovenci pred očmi, ko smo izrekli svoje odobravanje in zaupanje dr. Rybářu in dr. Gregorinu, ker ju dobro poznamo in ker smo o njiju — kakor o Spinciču, Laginju in Mandiču — prepričani, da bi tudi na podlagi onih pravil se točno držali programa, na podlagi katerega so bili izvoljeni, da se ne bi dali od nikogar trzabljati v strankarske namene in da bi služili le naši skupni narodni stvari, skrbeč seveda pri tem za svoje volilne okraje.

Naravnost blagodejno in nadebudno vpliva nastopni pasus v članku „Slovenskega Naroda“:

„Veliko nalogo si nalagajo dr. Rybář in njegovi tovariši, kt hočejo premagati skoraj neprodorne težkoče. Ker je cilj visok in lep, treba pozdraviti pojav zdravega optimizma, ki veje iz dr. Rybářevega pisma: vztrajajmo!“

strani, sta obračala konja, naskakujoč drug drugega. Ali nobenemu se ni hotela nuditi taka prilika; oba sta bila pazljiva, in sta pozorno motrila vsako kretanje drugega.

Globoka tišina je vladala naokoli; noben izmed gledalcev skoro dihal ni; celo oni, ki niso mogli ničesar niti videti niti slišati, so stali tiho, nepremagljivo, kakor bi oni lahni vetriči, ki je vel čez planjavo, označeval taboru, kako se borita nasprotnika; in zdelo se je kakor bi se bili oni tisoči razvnetega ljudstva po širnem taboru spremenili v marmor.

Naenkrat sta zagnala vojvodi bojni krik; žvižgaje je vzdihoval veter pod težkimi buzdovanji, ki so z naglico rezali zrak. Kakor blisk sta se vrgla drug na drugega, oblaki prahu so ju zagrinjali, da ni bilo ničesar videti — samo en votel udarec je zazvenel tako, da so se nehote stresli vsi na okoli.

Obilić je vstal iz prahu nepoškodovan, in prah, padajoč k tlom, je padal tudi na Brankovića, ki se je zastonj trudil, da bi se dvignil iz-pod svojega konja. Obilićev buzdovan, naperjen proti Brankovičevi glavi, je spodrsnil ob njegovem buzdovanu; da-si s tem že oslabilen, je vendar-le raztreščil konju glavo.

„Hahoj! Obilić!“ je vriskala njegova družina, in to veselje se je mešalo v krik sramate in obupa, ki ga je zagnala Brankovičeva družina. (Pride še).

Ljudsko štetje.

(Dopis).

„Piccolo“ se je slednjič vendar zbudil iz svojega spanja, iz omamljenja, in je objavil zanj grenko vest, da je ukazana revizija ljudskega štetja, izvršenega po navodilih kamoristične klike na magistratu; tudi ne prikriva bojazni in strahu pred revizijo, istodobno pa narekuje in odreja, kako se ima vršiti revizija, ki baje mora dovesti še do sijajnejših uspehov (za Italijane namreč) in mora še znižati število 38.000 Slovanov, naštetih od magistratnih organov. Le počasi bote „Piccolo“, ki nam podaja še istodobno tako dragoceno priznanje, da skoraj ves Trst je slovanskega pokoljenja. Drzna trditve je, da v Trstu ni prav nič slovanskega življenja. To trditve uničuje „Piccolo“ sam s priznanjem, da nas je 38.000, ki nas je dobrotno našela magistratova strahovlada.

Primerja z Dunajem in Celovcem je neslana, neumestna, češ da je na Dunaju 200.000 Čehov, ki pa so morali priznati nemški obč. jezik. Ne pravim, da ni bilo nasilja tudi na Dunaju, a tako impertinentnega kakor v Trstu gotovo ne. Čehov na Dunaju je ena desetina, Slovencev v Trstu pa je najmanj tretjina, in ako bi nas bilo res samo 38.000, nas je še vedno petina. Dalje joče „Piccolo“, zakaj da ni tudi onih 38.000 Slovanov v Trstu že asimiliranih, ali poitalijančenih. — Z logiko in s pametjo je „Piccolo“ v vednem navskrčju.

Kamori je stalo na tem, da bi čim več Slovanov potajili Italijanom v korist, da bi tim ložje zadobili svojo univerzo v Trstu; a vedite, da s prisleparjenim številom na škodo Slovanov nikdar ne dobite univerze. „Piccolo“ toži farizejski, da bo revizija stala ogromnega denarja, za denarje, pa ki jih je brez potrebe trošil magistrat za neresnične podatke, ni prav nobene škode, nobene solze!

„Piccolo“ naj se da že enkrat poučiti, da o občevalnem jeziku nimajo odločevati ne magistrat, ne magistratovi organi (revizoriji), ampak to je stvar posamičnikov, oziroma družinskih glavarjev; izjave teh bi bili morali magistratni komisarji in revizorji spoštovati brezpogojno, ne pa, da so popravljali in uničevali številne pole.

Tudi za vladne revizorje mora veljati izjava družinskega glavarja!

Mi ne zahtevamo nikakega favoriziranja; zahtevamo pa odločno, naj se ugotovi naše število na pošten način, naj se prikaže svetu faktično stanje prebivalstva po narodnostih v Trstu.

Ako izvrši vlada res strogo, objektivno revizijo, ne bo to nikakoršno favoriziranje slov. elementa, ampak bo akt pravice in poštenja, akt, s katerim naj se v Trstu enkrat za vselej zapreči zločinski nasilje in prikrivanje faktičnih razmer! In slednjič bo to akt v obrambo državne avtoritete, ker vlada vendar ni mogla kar tako prezreti uspehov zadnjih volitev in uspehov ljudskega štetja samega. Politično sleparjenje krog „Piccola“ in med njegovimi zaplečniki mora enkrat prenehati — zato hočemo že poskrbeti.

Prirastek 12%, Slovencev od predzadnjega ljudskega štetja dela mnogo skrbi strahovladi krog „Piccola“. Kaj bo pa še, ko se ugotovi resnično število Slovanov in bo znašal prirastek od 120—160 odstotkov, ko bo razkrinkano vse dose-danje sleparsko manipuliranje z ljudskim štetjem!!

Konečno zahtevamo od „Piccola“, naj nam pojasni, kako to, da je že do sedaj ugotovljenih mnogo falsifikacij glede obč. jezika.

S tem naj se otvori v „Edinosti“ stalno poglavje o ljudskem štetju, dokler ne bodo ugotovljeni resnični rezultati!

Namen ustašev v Albaniji?

Ustaja v Albaniji bi torej bila končana. Kdor je le nekoliko zasledoval zadnje dogodke, ki so v zvezi s to ustajo, bo to vest sprejel brezdvomno precej skeptično. Tako bo treba pač počakati par tednov, preje ko bo možno izreči definitivno sodbo, če se gre za resničen mir, ali je to le mir na papirju. Po dolgem posredovanju črnogorske vlade med ustaškimi voditelji in turškimi odposlancem na Cetinju, je med obema strankama došlo do sporazuma. Turška vlada je morala ustašem dovoliti znatne koncesije. Kakor glavni pogoji, pod katerimi se ustaški Malisori vrnejo iz Črnogore v domovino, oziroma položijo orožje, so:

1. Vlada bo pošiljala v Malesijo in prvi vrsti uradnike, ki razumejo albanski jezik.

2. Vlada bo ustanovila in vzdrževala ljudske šole v albanskem jeziku. Te šole so bile dosedaj le turške, dočim je vlada zasebne albanske šole zaprla.

3. Vlada se je obvezala graditi nove ceste, izsušiti en del modarškega jezera in urediti reko Bojano.

4. Pastirji in poljski čuvaji morajo imeti orožje. Ker so Malisori itak znani pastirji, bo torej dovoljeno vsem Malisorom, da bodo smeli nositi orožje.

9. Vojaki bodo morali služiti le v domači deželi in jih vlada ne bo smela več pošiljati v Afriko ali Azijo, kakor dosedaj.

6. Oproščeni bodo za dve leti vseh davkov.

7. Za zgradnje razdrtih hiš se porabi suitanov dar v znesku 10.000 K.

8. Do žetve dobe ustaši potrebna živila od vlade.

Poleg gori omenjenih glavnih pogojev je seveda dovoljena tudi splošna amnestija, tako da se ne bo smelo nobenemu izmed ustašev skriviti lasu.

Vidi se torej, da je turška vlada pač dovolila vse, kar je sploh dovoliti mogla.

Drugo vprašanje je, če bo svoje obljube tudi držala.

SOLUN 4. 150 oboroženih Albancev se je utaborilo pri Cohremu, baje z namenom, da napadejo v tamošnji bližini se nahajajoč vojaški oddelek. Bili pa so obkoljeni od čet, ki so pozvale ojačenja, da bi ustaše prisilili, se udati.

SOLUN 4. Iz Bitolja javljajo: Gorica je zasedena po vojaki. Pri zadnjih nemirih so bile 4 osebe ranjene z bajoneti, 2 ženski in dve deklici in en mohamedanec so bili zadeti s krogli iz pušk ter ubiti. Zveza je pretrgana, dasi so ceste zasedene po vojaki.

Konec ustaje?

GARIGRAD 4. Na podlagi avtentičnih poročil doznajemo, da so se začeli Malisori vračati danes in da bo to trajalo nekaj dni. Vprašanje treba smatrati za definitivno urejeno. List dementuje vest, da je Črna-gora stavila gotove pogoje za povratek Malisorov. Pri včerajšnjem vsprejemu diplomatov je minister zunanjih zadev naznanil diplomatom, da je vračanje Malisorov urejeno. Dočim vladni listi odobravajo ureditev vprašanja Malisorov, izrekajo opozicijski listi težke pomisleke, očitačoj vladi, da je postopala brez programa, ter vprašujejo, ali je turška diplomacija doživela uspeh ali poraz?

CARIGRAD 4. Glasom neke brzjavke skopeljskega valija so se podvrgli vsi politični begunci v okolici Djakovara.

CARIGRAD 4. Uradni list objavlja zakon, s katerim se, s pridržkom parlamentarnega odobrenja, odreja, da se ima čimprej začeti z gradnjo ceste Prizren—Skadar—Janina—Rešadija—Struga in Sibra—Sv. Ivan Medijski. Gradnja teh cest tvori en del korčesij, ki so bile dovoljene Malisorom.

CARIGRAD 4. Doslej ni prejel minister za unanje stvari še nikakega poročila, da se vračajo Malisori domu. — O spopadu čet z ustaši pod poveljstvom Muharem Rešida pri Filatu poročajo janiški vali: Ustaši so imeli štiri mrtve in enega ranjenega ter so pobegnili, ko so zvedeli, da se bliža ojačenje. Vojaki zasledujejo ustaše. Prebivalstvo iz Rešadije in Margelica podpira čete. — Vali janiški poročajo dalje: Albanci, ki so bili zbrani v okolici Argirokasta, so se pričeli vračati. Tudi Albanci iz Delvina so se že deloma povrnilili. V janiškem in elbanskem sandžaku vlada mir. Vodja Albancev Sulejman Batuš in vsi politični obsojenci so se podvrgli oblastnim in prisegli, da hočejo svojo zvestobo do vlade dokazati s čini.

DUNAJ 3. V dobro obveščenih diplomatih krogih se govori, da je turška vlada ugodila predlogu Črnogore, da se za Albanijo imenuje posebnega guvernerja s kompetenco valija. Kakor prvi tak guverner bo baje imenovan Peril paša.

Domače vesti.

Imenovanje. Minister za uk je imenoval: gg. Adamiča Emila in Skabarja Matka učitelja, gospo Engelmannovo Marijo učiteljico, gospoda Kosa Fr. podučiteljem, gospici Plaper Ljudmilo in Zamelj Emo podučiteljicami. Gosp. Mahkota K. je povišan v X. činovni razred. — Razven gospice Plaper, ki bo poučevala slovenščino na državni dekliški ljudski in meščanski šoli so vsi imenovani prideljeni slovenskim zasebnim šolam v Trstu.

Nov kanonik. — Včerajšnja „Wiener Zeitung“ je objavila: Cesar je imenoval častnega kanonika stolnega kapitlja v Trstu in mestnega župnika pri Starem sv. Antonu Antona Lupešina kanonikom omenjenega kapitlja.

Smrt na kosa. Doznajemo, da je preminol včeraj popoldne gospod Leopold Martelanc iz znane ugledne barkovljanske rodbine Ivana Martelanca. Pokojniku je bilo šele 32 let. Zapušča udovo z dvema otročicema. Bil je radi svojega mirnega značaja obče spoštovan in priljubljen. Žalujoci rodbini naše iskreno sožalje.

Pogreb nesrečne Natalije Jakilove se je vršil sinoči v Rupi ob velikanski udeležbi. Splošno se je sodilo, da se je udeležilo pogreba med 4000 do 5000 ljudi, pri čemer pa treba še posebej uvaževati, da je bila ura pogreba naznanjena le v včerajšnji „Edinosti“, ki pa je v mnoge kraje na Goriškem dospela še le popoldne. Reči se more torej, da je bila ta žalobna slavnost pravi plebiscit o spoštovanju in ljubavi, ki jo živa Jakilova rodbina vseobče. Kondukt je vodil velečastiti gospod župnik mirnski ob asistenci dveh duhovnikov. Vencev je bilo poklonjenih veliko število deloma s trakovi, deloma brez trakov. Posebno se je opazil venec s slovensko tricoloro, ki ga je poklonilo delavstvo Jakilove tovarne v znak globokega sočutja do priljubljenega gospodarja. Večino vencev so nosila dekleta v belih oblekah, ostale pa moški. Pred hišo in ob grobu je pel prekrasno pretresljive žalostinke močan improviziran moški zbor iz Gorice, sestojec po večini iz pevcev Glas. Matice.

Po dovršenih molitvah na grobu je spregovorila v imenu svojih tovarišic in vsega družega občinstva pokojnici v slovo gospica Medvedova iz Gorice. Ta govor, sestavljen v prekrasnih oblikah in govorjen najgloblji čustvom, je napravil na vse občinstvo pretresujoč utis. Govornica je zaključila nekako tako-le: Cvetje, ki smo ti je draga Natalija — hotele v kratkem vplesti v poročni venec, ti pokladamo sedaj v hladni grob, tvoj novi dom, kakor postelj, na katerej počivaš mirno in snivaš svoj večni sen. Srca pretresujoča je bila ločitev starišev in bratov od pokojnice. Vsej množici se je črtala na obrazu globoka žalost. Ta manifestantni izraz vseobčnega sočutja in ljubavi naj bo družini Jakilovi blažilen balzam na kravečo rano povzročeno jej po silni izgubi.

O načinu kako se je zgodila nesreča smo doznali to-le: Nekako ob 1 in pol popoldne so se šli kopat bratje pokojnice in brat nje zaročenca avskultant Jrgolič. Ti so se kopali nekoliko nižje od mirenškega mlina. Kake pol ure pozneje sta se prišli kopat zopet par sto korakov nižje proti Vipavi sestrji Nataliji in Mihaela Jakilova. Sklenili sta preplaviti Vipavo na mestu, kjer je na drugem bregu voda precej deroča in silno globoka. Ko sta priplavali do blizu nasprotne brega, se je začela Natalija naenkrat potapljati, ne da bi dala kak glas od sebe. Mlajša sestra 12-letna Mihaela (gojenka „Mladike“ v Ljubljani) je mislila v prvi hip, da se Natalija šali, izlasti, ker jo je ob enem zagrabila za roko, ali Natalija se je pogrezala vedno bolj ter vlekla za seboj Mihaelo v globino, ki znaša na onem mestu kakih 5 metrov. Po pravem čudežu se je deklici posrečilo iztrgati roko iz roke utopljenke ter se prikazati na površje, ali v isti hip jo je utopljenka zagrabila za nogo ter jo zopet potegnila v globino. Tu pa se je v grozni nesreči prigodila velika sreča. Utopljenka je držala le za čevlček, čevlček se je snel, ostal v roki utopljenke, a Mihaela se je pojavila zopet na površju. Da se ni to zgodilo, bi bili gotovo utonili obe sestrji. Na grozni krik Mihaele so pritekli nje bratje in g. avskultant Jrgolič, a malo pozneje tudi nesrečna roditelja. Bratje in g. Jrgolič so se nešteto krat spustili pod vodo, ali pri vsem svojem naporu niso mogli najti utopljenke. Voda je namreč tam kakor že rečeno deroča in globoka. Zanesla je truplo kakih sto korakov nižje in ker je voda tudi močno motna niso mogli videti trupla. Nesrečen slučaj je bil tudi, da v bližnjem mirnskem mlinu onega dne ni bilo čolna. Iskati so ga morali skoro uro daleč. A ko so ga privedli, so kmalu našli utopljenko, toda bilo je že prepozno.

Kakor so nam zatrjali domačini, so bili naravnost neopisno grozni prizori na obrežju, ko sta oče in mati v neopisnem obupu ponujala ljudem vse svoje premoženje, ako jima rešijo hčerko. Toda, kakor rečeno, vsi obupni naporji so bili zastoj.

Dr. Tresič-Pavičič je odgovoril v „Slavisches Tagblattu“ na dr. Rybářev odgovor. Stvarnega in novega ni odgovoril čisto nič, zato pa nadaljuje z osebnimi napadi in insinuvacijami in to v nenavadno odurnem tonu.

Dr. Rybář se nahaja na počitnicah, zato za sedaj ne more in tudi noče odgovorjati dr. Tresiču. Priprani pa smo, da čim se vrne, gotovo ne ostane dolžan odgovora.

Preteriranje slovenskih finančnih uradnikov in uslužbencev. Prejeli smo: Pred nekaj meseci je c. kr. finančno ravnanstvo imenovalo finančnega komisarja Brandolina v X. činovni razred. Pri tem je bil prezrt finančni komisar Naglič, ki je še danes v XI. plačilnem razredu, dasi starejši od Brandolina in popolnoma več trah jezikov, dočim Brandolin še pismene italijanščine ne pozna dobro.

Minuli teden se je zgodilo zopet nekaj podobnega. Imenovana oziroma predlagana sta bila za VIII. plačilno stopnjo gg. Gaspersich in Damianich in pri tem prezrt Slovenca Zorn in Eržen, dasi sta starejša in imata večjo šolsko izobrazbo.

Priporočamo zato finančnemu ravnatelju

dvornemu svetniku g. Koberju, naj stori temu konec, ker sicer se bodo pritožbe množile.

Več finančnih uslužbencev.

Koncert. „Češka Beseda“ v Trstu prireja danes 5. t. m. ob 9. uri zvečer v „Slovanski Čitalnici“ v „Nar. domu“ koncert. Sodelovali bodo člani slavnega plzenskega kvarteta „Palla“ in člani opere novega gledališča kralj. mesta Plzenj. Nudil se bo torej poslušalcem krasen in izvanreden vžitek. Opozarjamo slavno občinstvo, naj ne zamudi te edine prilike, uživati v teh vročih dneh čisto neskaljeno umetnost.

Priporočamo pozornosti slovanskega življa v Trstu to lepo priliko, ko bodo slovanski umetniki proizvajali čisto slovanski program: torej popolnoma slovanska umetnost.

Program je sestavljen tako-le:

1. Thomasiko: Hymna Slovanu. 2. a) Križkovsky: Žaloba, b) Paukner: Růže a rozmarina. 3. dr. Antonin Dvořák: arie Vodnika z opere „Rusalka“. 4. a) Košat: Žal. b) Pospišil: Budička. 5. a) Paukner: Sen, b) Molat: Kdybys měla má panenku.

6. Pivoda: Písne v národním tonu. Zpívá Hanuš Kypka. 7. a) Vašák: Kde děva má? b) dr. I. Ipavec: Mraku. 8. Novotný: Libické písne. St. Meisner. 9. Stopfer: Babiččin valčík. 10. Palla: a) Cibulář, b) Vrták.

Vstopnina za osebo je 2 K. Dostop je dovoljen vsem, ne le članom „Besede“ o zoma „Čitalnice“ — Torej na svidenje pri slovanskem koncertu!

Sestanek absolventov kmetijske šole na Grmu dne 19. in 20. avgusta 1911.

Vsprejem na kolodvoru bo ob dohodu vlaka, torej ob polu petih in ne ob polu šestih, kakor se glasi pomotoma na vabilih. Kdor si želi ogledati državno klet, si jo lahko ogleda po dohodu ali pa pozneje in ima pripravljani odbor potrebno dovoljenje v to. Korporativni ogled je pa nemogoč, ker je državna klet za tako udeležbo veliko premajhna. Drugi spored ostane. Glede stanovske organizacije je vse preskrbljeno in so pravila za ustanovitev društva absolventov že izdelana. Zborovanje se prične takoj po obedu. Vsi vdeleženci so naprošeni, da eventualne želje in predloge pošiljajo neposredno na pripravljani odbor. Za sestavo zaznamka udeležencev je treba polnih naslovov. Prosimo, da jih udeleženci, ako tega dosedaj niso storili, sporoče po dopisnicah. Pripravljani odbor preskrbi prenočišča za vse udeležence in tudi tozadevne želje sporoči na pristojno mesto. Prosimo tudi druge liste za ponatis teh vrstic. Pripravljani odbor.

Št. Jakobčani si dostikrat zmislijo kaj posebnega in tako je tudi št. Jakobski semenj, ki se bo vršil jutri v nedeljo, nekaj posebno originalnega. Nič za svoj dobiček, vse za prekrstno družbo, če drugače ne pa s prodajanjem punčik — seveda iz cunj hočejo naše gospice in gospe pripraviti lep dar družbi. Upamo, da bodo svoj namen tudi dosegle.

Semenj se začne ob 5. uri popoldne, to je ob času, ko se vročina nekoliko poleže. Iz semenjskega prostora se jako lepo vidijo razni avijatik v Žavljah, vsled česar občinstvu niti ne bo treba iti v Žavlje, da vidijo te velike — metulje; samo na semenjski prostor naj pride vsakdo in imel bo prekrasen razgled.

Vstopnina na semenjski prostor znaša 40 stotink, a k plesu je treba plačati za vsak komad eno „petico“ t. j. 10 st. za osebo.

Plesalo ne bo na pesku, ampak na nalašč zato pripravljenem plesnem odru. Če želi še kdo kaj več vedeti, naj pride le pogledat, ne bo mu žal.

Tržaška posojilnica in hranilnica. Z ozirom na to, ker so sklenili vsi tukajšnji denarni zavodi, da bodo imeli za naprej do preklica ob sobotah le do 1. ure popoldne uradne ure, naznanja imenovana Tržaška posojilnica in hranilnica, da bo imela tudi ona od danes naprej ob sobotah uradne ure za stranke od 9. ure zjutraj do 1. pop. in to do preklica.

Koča na Poreznu oskrbovana. Vsled leto za leto naraščajočega obiska koče na Poreznu se je odločil odbor podružnice S. P. D. v Cerknem, da se nastavi v koči stalnega oskrbnika. To se je zgodilo in oskrbuje sedaj kočo do 15. septembra Franc Kumer. Koča je preskrbljena s pijačo, konservami in svežim kozjim mlekom.

Planince tudi opozarjamo na novo avtomobilno zvezo Cerkno-postaja Sv. Lucija-Tolmin. Avtomobil (35 HP) prične voziti 16. avgusta t. l. in bo imel zvezo s prvimi jutranjimi in popoldanskimi vlaki. To progo bo prevozil v eni uri. S tem bo omogočena nova, krasna, enodnevna tura z vlakom do Podbrda, oziroma Hudajužine — koča vrh Porezna (1632 m) — Cerkno — Idrijska dolina — postaja Sv. Lucija-Tolmin, ali pa obratno.

Iz delavskih krogov smo prejeli: Dne 13. t. m. bo slavila šentjakobska „Čitalnica“ 10-letnico svojega obstanka z razvitjem svoje zastave. Povsod se marljivo pripravila in priglasilo se je večje število pevskih in sokolskih društev iz mesta, okolice in celo celo iz Notranjske, za sodelovanje na tej slavnosti. Sedaj nas veže tudi nas narodne

delavce, osobito šentjakobčane, narodna dolžnost, da razvijamo povsod agitacijo za čim večjo udeležbo na tej slavnosti. Mi delavci smo pokazali ob vsaki priliki, da tvorimo večino tržaškega Slovenstva; tako moramo pokazati tudi na slavnosti „Čitalnice“. Šentjakobska Čitalnica si je v času svojega obstanka z delovanjem na narodnem polju stekla neveljavih zaslug. — Mi moramo to upoštevati in z veliko udeležbo priznati Čitalnici, da umevamo nje delo na narodnem polju. Zato: dne 13. t. m. vsi na slavnosti šentjakobske Čitalnice!

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ vabi na prvo letošnjo ljudsko veselico ki jo priredi ob priliki II. jugoslovanske cestne dirke 1911 v nedeljo dne 6. avgusta 1911. Vspored: v soboto, 5. avgusta: Točno ob 7. in pol zvečer zbirališče došlih dirkačev iz Hrvaške, Kranjske, Goriške in Trsta v kavarni Minerva. — V nedeljo 6. avg.: Ob 5. in pol zjutraj zbirališče dirkačev v Bazovici pred gostilno „pri Lipi“. Ob 10. zjutraj prihod prvih dirkačev. Ob 4. popoldne ljudska veselica v „Nar. domu“ pri sv. Ivanu, pri kateri sodelujejo pevski društvi „Trst“ iz Trsta in „Primorec“ iz Trebiča ter Sv. ivanska narodna godba.

a) Godba. b) Petje. c) Nagovor predsednika juri in razdelitev nagrad d) Srečkanje kolesa. e) Ples do 12. ure zvečer.

Vstopnina k veselici 50 vin., k plesu moški 1 K, ženske 50 vin. Srečke za dvokolo 40 v., ki se jih bo ta dan razprodajalo.

Poseben vlak v Zagreb na sokolsko slavnost dne 13. 14. in 15. avgusta bo vozil iz Trsta, ako se oglasi najmanj 300 udeležencev. Vlak odide iz Trsta v soboto, dne 12. avgusta ob 10. uri zvečer, tako, da bodo imeli zvezo i Goričani i Kraševci, kajti vlak se ustavi v Nabrežini, na Proseku, na Opčinah, v Sežani, Divači, Št. Petru ter eventualno tudi v Postojni, ako se od tam oglase udeležniki. Iz Zagreba se bo vračal vlak dne 15. t. m. okrog 10. ure zvečer.

Ker je treba naročiti vlak najpozneje v ponedeljek, se opozarjajo vsi udeležniki, da se priglase vsaj do nedelje, ali pismeno: dr. E. Rekarju, Trst, ul. G. Galatti št. 20, ali pa pri vratarici „Nar. doma“ v Trstu.

S posebnim vlakom se popelje lahko vsakdo, torej tudi nečlani sokolskih društev. Vožnja tja in nazaj stane le 11:10 K.

Prošnja. Dne 10. t. m. pride v Trst nekaj čeških dijakov, ki potujejo po jugu. Tiste rodoljubne družine, ki bi imele kaj prostih postelj, da bi jih ob tej priliki lahko dale na razpolago češkemu bratom, so naprošene, naj naznanijo to ali pri blagajni v kavarni „Balkan“ ali pa pri slugi „Slovanske Čitalnice“ v „Narodnem domu.“ Zadoluje dopisnica. Posebno so naprošeni tudi oni tržaški Čehi, ki jim je mogoče, da se odzovejo tej prošnji.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzjavne poročila je vojna ladija „Taurus“ dne 2. t. m. priplula v Kostanco (v Romuniji), kjer ostane tri dni. Na ladiji vse zdravo.

Tržaška mala kronika.

Nov slučaj kolere na morju. Noben nov slučaj v mestu. Zdravstveni oddelek pomorske vlade naznanja:

Včeraj je na braceri „Stella“, ki preskrbuje transport premoaga med Trstom in bližnjimi pristanišči, naglo umrl 52-letni mornar imenom Anton Steffe iz Kopra, brat gospodarja ladije. Dasi smrt ni bila dozdnevno sumljivega značaja, vendar je bila bracer, z ozirom na prejšnje slučaje kolere odpravljena v pomorski lazaret pri Svetem Jerneju. Obdukcija trupla in bakteriološka preiskava sta dognali, da gre tu za slučaj azijske kolere.

Vse moštvo je bilo stavljeno pod zdravniško nadzorstvo in bracer je bila desinficirana.

Baje je bilo tudi konstatirano, da sta obe osebi moštva nositelja vibrijev. — Lloydov parnik „Adelsberg“ ki prispe danes v Trst, je naznanil, da se na njem nahaja slučaj kolere. Zato pripluje parnik takoj pred pomorski lazaret, kjer ostane v kvantanti.

Od zadnjih vgotovljenega slučaja kolere (Ambrožič) ni bil več konstatiran v mestu nikak nov slučaj kolere. To opravičuje upanje, da se epidemija ne bo razširjala. Nekolikokrat so mikroskopično preiskali morje ob nabrežjih in v Velikem kanalu in so konstatirali, da ni v njem nikakih vibrijev kolere.

Posebno sumljiva sta se dozdevala izlasti slučaja pred tremi dnevi interniranega Biekerja in Romilde Colognatti. Bakteriološka preiskava pa je imela v teh dveh slučajih popolnoma negativen rezultat.

V Magdalenski bolnišnici je interniranih sedaj vsega skupaj 15 koleroznih, ki vsi okrevajo.

Poročilo v „Edinosti“ od minulega petka treba popraviti v toliko, da na simptomih kolere oboleli Pavel Hoscheck ne stanuje v Šklednju št. 301 ampak v Škorkli št. 301.

Nesrečen ulomilec. Predsinočnjem je Josip Vladinovič hotel siloma odpreti barako krošnjarja Aristida Fabris na nabrežju V

Jutri na šentjakobski semenj!

v novi prosti luki. Zasačili so ga ravno na delu.

Okradenec v luknji. — Josip Filipi, 31-letni pek iz Trsta se je skregal s pleskarjem Ivanom Slejko, kateremu je očital, da mu je ukradel srebrno uro in verižico. Z debelim polenom je naklestil dozdevnega tatu. Oba sta se potem bratovsko znašla v ul. Tigor!

Znorel je 28-letni kmet Miha Oljak iz Sočerge pri Buzetu. Nesrečneža, ki je besen, so pripeljali v Trst in izročili g. Trevesu, ki ga je odvedel v opazovalnico mestne bolnišnice.

Besen, ker je ostal brez pijače! Predsinočnjem je bil na Borznem trgu aretiran kmet Mihael Franza, star 22 let, iz Sv. Antona pri Kopru, ker je s krivcem prežal tam na nekoga, ki ga je povabil najprej na pijačo, a ga je potem lepo pustil na cedilu. Zdi se pa da ni Franza prav pri zdravi pameti.

Koledar in vreme. — Danes: Marija Snežnica. — Jutri: 9. ned. po Binkošti. Spremembe Kristovo.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 30° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno, lokalne padavine, temperatura malo spremenjena. Lokalni vetrovi.

Društvene vesti.

„Trgovsko izobraževalno društvo“ sklicuje nujno vse člane k posvetovanju v nedeljo dopoldne ob 9. uri.

Odbor kolesarskega društva Balkan prosi društvenike, da pridejo danes zvečer na sestanek kolesarjev ki bo ob 8. uri.

Tržaško pogrebno društvo pri sv. Jakobu ima drevi ob 8. uri redno mesečno sejo v „Konsumnem društvu“ pri sv. Jakobu. Vabimo tudi nove člane, ki se lahko oglasijo pri seji.

Tržaško vojaško veteransko društvo priredi v nedeljo na 6. avgusta t. l. od 1 ure popoldne naprej društveno streljanje v tarčo na c. in kr. vojaškem strelišču v Bazovici. Rezultati odstotkov bodo upoštevani tudi pri končnem razdeljevanju daril. V interesu društva se prosi člane, da se udeležijo strelnih vaj in da pripeljejo s seboj svoje družine in znanke.

DAROVI

— Št. jakobski podružnici CMD so nadalje darovali: g.a Pina Babič 2 šarklja, g.a Marija Nabergoj domače rezance, Marija in Kristina Vouk biškotine, Milka Lapanja štruklje, Ana Fegič in Marija Vouk sladčice, Lucija in Antonija Ceglar milanski kruh, g.a Jelisava Gulič 1 šarkelj, g.a Zora Gulič 3 galanterijske predmete, Olga Lapanja omot čokolade, Ema Lapanja, učenka CM šole, omot čokolade, Lina Obreza 1 šarkelj, Rezi Obreza 1 rolat, g.a Amalija vd. Križman 1 šarkelj, Ivanka Štrušjevič biškotine, Marija Nabergoj štruklje, N. N. biškotine. Vsi ti darovi se bodo prodajali v šotoru na št. jakobskem semnju.

— Isti podružnici so nadalje darovali za „Kolo sreče“: Trgovina Križmančič in Breščak 1 ducat žepnih rutic in par ženskih hlač, K. A. K 1-20, Dobriča Edv. K 1, Jakob Merhar 10 škatelj sardel, g.a Merhar 3 galanterijske predmete. Vsem darovateljem: priskrba hvala!

— Ruski kružok ie daroval stavbenemu skladu slov. šole 40 K, uradniki prve skupine pa K 37-67. Srčna hvala!

Proces „Banca Popolare Goriziana“ pred goriško poroto.

V četrtek dne 3. avgusta.

Začetkom obravnave sporoči predsednik, da je sodni dvor odklonil predlogo braniteljev, da se ugotove stroški lividacije.

Račun dr. Luzzatta,

Izvedenec Vierthaler govori o odpisu zneska 10.346,45 iz Luzzattovega računa in o prenosu istega na Colle-tov račun.

Ta vpis je dal misliti likvidatorjem, kakor je osupnil tudi izvedenec. Le-ti so prišli do prepričanja, da se je s tem hotelo znižati Luzzattov dolg.

Dne 17. februarja 1909 je preostajalo še 4591 K dolga.

Drž. pravdnik: To je ravno istega dne, ko je Colle dobil od Luzzatta v ta namen 2000 K! Pisma, naslovljena na Luzzatta, so popravljena deloma s črnilom deloma s svinčnikom. Izvedenec popolnoma izključuje, da Luzzatto bi ne vedel o igri.

Porotnik Velicogna se oglasi in pravi, da zanj je zadeva še vedno nejasna. Najbolje, da bo o tej stvari vedel Piani, zakaj njemu da so bile dobro znane igre Luzzatta. Piani izpove, da je preiskovalnemu sodniku rekel, da ko je prišel v banko Luzzatto in je dal sebi odpisati 10.000 K dolga, se mu je dozdevala dotična izjava Colle-ta malo verjetna.

Drž. pravdnik potrdi, da je Piani resnično tako izpovedal še predno je bil aretiran Colle. Zato da je ta okoliščina največje važnosti v tem procesu.

Piani se spominja, da je prišel Luzzatto meseca februarja 1909 v banko z ono izjavo Colle-ta in da je dosegel znani odpis iz svojega in prepis na Colle-tov račun.

Luzzatto pravi, da se prav ničesar ne spominja o onem izbrisu.

Branitelj Luzzatta, Pincherle, pravi, da Luzzatto ni storil tako kakor Naglos, ki se je branil plačati dolgove od igre sklicavši se na odločbo najvišjega sodnega dvora, marveč je kot poštenjak poplačal. Pincherle čita neka pisma, ki bi naj dokazala, da omenjeni dolg dejanski ni bil Luzzattov.

Drž. pravdnik odvrne, da ta pisma nimajo nobene zveze z današnjim procesom, ker nosijo poznejši datum od dne kaznjivega dejanja. Ugotovljeno da je, da je Luzzatto, oprt na izjavo Colle-ta, dne 24. februarja prišel v banko, da si je tu dal od svojega dolga odpisati 10.000 K, in da je odkupil teh 10.000 K z 2000 K, danih Colle-tu. V dokaz temu govore izvršeni odpis ter izpovedbi Piani-ja in Colle-ta. Kaznjivo dejanje obstoji od onega dne. Kar je storil Luzzatto pozneje, to je povsem brezpomembno. On je skušal oškodovati banko in je napravil dobro kupčijo: z 2000 K je kupil 10.000 K! To je pribito in to so dognali tudi izvedenci. Čudi da se Vierthalerju, da danes ni še prišel do kakega zaključka v svojih izvajanjih.

Pincherle pravi, da izvedencu ne gre delati zaključkov, dočim se Pangrazzi pritožuje, da je izvedenec glede Colle-ta celo prekorajčil svoj delokrog, glede Luzzatta pa da kar noče z dokazi na dan. Zahteva naj se ravna z vsemi obtoženci enako.

Predsednik opominja Pangrazija, naj ne žali izvedenca.

Pincherle predlaga, naj se zasljišijo kot priče uslužbenci Luzzattove pisarne. Branitelj skuša predočiti neverjetnost, da bi Luzzatto, ki je prostovoljno plačal za izgube 50.000 K malo poprej, zakrivil goljufijo radi 10.000 K.

Colle se oglasi in trdi, da ko bi bil on vedel, da bo šel Luzzatto z ono njegovo izjavo k banki in bo tam dal z isto odpisati 10.000 K dolga, prav gotovo bi mu ne izdal rečeno izjavo.

Vierthaler nadaljuje svoje poročilo.

Med drugim pove, da knjige Luzzatta se nahajajo še precej v redu. Iz teh da so razvidni razni dobički na pr. onih 2000 K, ki so bile dane Colle-tu pa ni vpisanih.

Dr. pravd. stavi izvedencu razna vprašanja. Na ta odgovarja Vierthaler, da poročilo izvedencev sicer ni popolno, a vendar popolnejšega bi bilo težko napraviti, ker pri B. P. so izvedencem manjkali vsi pripomočki. Leta 1907 da je bila ta banka v popolnem polomu. Kijigovodstvo, da je bilo, kakor nalašč vstvarjeno za prikrievanje. Če je kdo hotel, je lahko poskril zneske po skrivnostnih poti.

Skrivnostne poti.

Drž. pravd.: Tako torej, da če je kdo hotel igrati za sto tisoč kron z denarjem banke, bi bil lahko vtaknil morebitni dobiček v žep, ne da bi se to opazilo?

Vierthaler: Gotovo. Banka bi izpostavila svojo glavnico, toda izgubila bi sadove rizika, ki bi šli v žepu onih, ki bi banko zlorabili.

Drž. pravd.: Torej vzemimo, da bi banka izpostavila 600.000 K in pri igri da bi dobila 100.000 K. Po igri bi se onih 600.000 K postavilo zopet na svoje mesto. Je-li mogoče, da bi onih 100.000 K pospravil v žep, ne da bi se to opazilo?

Vierthaler: Pri načinu knjigovodstva, ki je bilo v navadi pri banki, bi bilo to prav lahko mogoče!

Izvedenec trdi ponovno, da so bile knjige B. P. kakor navlaš urejene za prikrievanje.

Nato sledi nekaj manj važnih odgovorov, na kar se obravnava prekine ob 1. uri popoldne.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes dne 5. t. m. od 9. do 12. predpoludne in od 3. do 6. popoldne:

Velika množina odrezkov zefira, batista, satin, fuštanja, prti, srajce, spodnje hlače in kikirje, predpasniki, pajčolani iz volne in platna, baržun, suknje, trikot-srajce, robci, ovratnice, čipke, svilene šerpe, pasi, nogavice, zapetnice, ovratniki, brisače, nadmorderci in drugo perilo.

IVANA BEZEK

je po dolgi in mučni bolezni v 45. letu svoje starosti, previdena s svetotajstvi za umirajoče dne 3. t. m. popoldne v Gospodu preminula.

Žaljuči soprog Anton, hčerka Marija, sin Anton, sestre in bratje naznanjajo žalostno vest vsem sorodnikom, prijateljem in znancom.

Pogreb drage pokojne bo danes v soboto 5. t. m. ob 5. uri pop. iz hiše žalosti ulica sv. Marka 32.

TRST, 5. avg. 1911.

Žaljuča rodbina.

Novo pogrebno podjetje Corso št. 47.

Tužnim srcem in z zbegano dušo naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je dne 31. pr. m. ob 11. uri zvečer na Dunajski kliniki po dolgi in mučni bolezni, previdjen s svetotajstvi za umirajoče mirno v gospodu zaspal naš preljubljeni oče

Ivan Šiškovič

trgovec.

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil dne 5. avgusta t. l. ob 5. uri pop. direktno na glavno pokopališče na Dunaju.

ŽALUJOČI OTROCI

Albin, sin.

Karlota - Valerija, hčerki.

VELIKI KINEMATOGRAF „BELVEDERE“

TRST — ulica Belvedere šte. 10 — TRST

V soboto 5. avgusta in nedeljo 6. avgusta:

- 1) Mesto Praga. - 2) Tatovi časti, pretresujoča drama.
- 3) Povratek, grozna tragedija. - 4) Komična novost.

NB. V ponedeljek dne 7. avgusta eno uro šaljivih NB. prizorov, nove slike, smeha toliko, da bodo rebra pokala.

Trgovina pohištva Peter Jeraj

v Trstu, ulica Vincenzo Bellini št. 13

se je preselila 24. julija t. l.

v ul. San Giovanni 5

vogal ulice Nuova.

(Hiša Morpurgo).

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53,758.285-24.

Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115,390.603 61.

Dividend se je doslej izpl. K 2,598.081-85.

Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Zavaruje tudi proti vlamu.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu

V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.

TELEFON št. 21-47.

Oglase treba naslovljati na Inzeratni oddelček „Edinosti“

80.000 UR

bo darovanih!

Prevzete izključne razprodaje mi omogočuje ponujati za samo 3 krone krasno pozlačeno fino remont. uro na sidro s pozlačenim ali posrebrnjem kazalnikom. Ta ura je 36 ur idoča, za kar se jamči na tri leta. Nihče naj ne zamudi to ugodno priliko, dokler traja zaloga ter naj si naroči tako uro za 3 K. 2 kosa 5 K 50., 3 kosi 8 K 40. — Pošilja po povzetju

ekspozitna trgovina H. SPINGARN

Krakov šte. 240.

Za to, kar ne ugaja, se vrne denar. — Izključen vsak riziko.

UMETNI ZOBJE

Plembiranje zobov

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

Dr. J. Čermák | V. Tuscher

: zobozdravnik : konz. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. n.

Ako hočete imeti **dobro Gramofon** vprašajte vedno znamko „ANGEL J“ ki deluje perfektno z navadnimi jeklenimi iglami. Ne dajte se opehariti od gotovih novih sistemov, ki nikdar ne dosežejo zaželenega uspeha. Predno kupite **PLOŠČE** obiščite edino le

Tržaški grafični zavod - Trst

Piazza della Borsa št. 13. I. nad. - Telefon 742

ki olajšuje plačilne pogoje. — CENIKI ZASTONJ.

Mehanična delavnica in poprave gramofonov. Tovarna pečatov iz kavčukov, števil in hišnih tablic, pisalnih miz, stekla, na-Nizke cene. pisov itd. Nizke cene.

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.

Specijaliteta: trdi angleški klobuki.

Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST

Corso št.

34.

223

Vesti iz Goriške.

Toča. Iz Temnice nam poročajo: Dne 3. t. m. med 3. in 4. uro je padala v naši občini tako debela toča, da je pobila vse pridelke. Močan nalič, ki je sledil toči, je razril vse poti.

Suša. V Gorici so zopet zaprli vse vodne cevi po hisah, ker primanjkuje vode. Vojaštvo se skozi ves dan tere za vodo pri javnih vodnjakih, in polnitev posode gre le polagoma izpod rok. Ob takih prilikah prav čutimo, kako nas ima magistrat z novim vodovodom za norca!

Vesti iz Istre.

Kolera na Kopršini. Prejeli smo: Dopis „Ed.“ dne 4. t. m. glede kolere v Lazaretu je neresnična.

1. Je bil en sam slučaj v Bertokih, in dotična oseba je že iz nevarnosti.

2. Interniranih v šoli je skupaj 9, vsi so bili prej in so tudi danes zdravi in so izolirani le zbog previdnosti, ker so bili v dotiki s pokojnim Slamičem.

3. Ni res, da izolirani trpijo glad, res pa je, da jim prav nič ne manjka; če bi pa tudi vsakomalo trpeli, je to radi dijete, in je v tem slučaju več ali manj potrebno.

4. Če je učitelj soproga preskrbela in poslala svetilko, je to storila, ker je hotela vstreti svoj botri Tonci.

5. Ni res, da so se ljudje izjavili, da ne bodo več pošiljali svojih otrok v šolo radi kolere, ampak ker jih učitelj noče podučevati, češ, za šolo je bolan, a za lov je zdrav.

Opomba uredništva. Ker se nam ne gre za osebe, ampak za stvar, objavljamo gornji dopis v obliki, ki je primeren za javnost, dasi nam je došel dopis pisan o tem, ki je naravnost nedostojen. Gospodu dopisniku pa priporočamo, naj se v bodoče poslužuje tona, ki je dostojen omikanega človeka, ker zapomni naj si: S psovkami se nikdar ne doseže zaželjenega namena, psuje le oni, ki nima argumentov. Saj se tudi brez psokv lahko doseže svoj namen.

Druge slovenske dežele

Velika poletna veselica v Postojnski jami se bo vršila dne 15. avgusta t. l. V čarobno razsvetljenem podzemskem svetu bo igralo več godb, plesateljenci gostje se bodo veselo vrteli v prostranih dvoranah. Da bo imela prireditelj značaj ljudske veselice, v to je preskrbljeno za najraznovrstnejše zabave. C. kr. jamska pošta bo uradovala in za telesni blagor p. n. udeležencev poskrbita jamska restavracija in kavarna. Posebni vlaki bodo vozili po znižanih cenah v Postojno, med drugimi tudi letos prvič poseben vlak iz Gorenjske in bo na ta način dana prilika tudi gostom od severne strani, da si brez posebne zamude in malimi stroški ogledajo ta na daleč sloveči biser naše slovenske zemlje. Vstopnina v jamo je znižana na 2 K za osebo, veselica se bo vršila pri vsakem vremenu.

Razne vesti.

Pisalni stroj, ki misli. — Prvi pisalni stroj je iznašel Anglež Henry Mills pred 200 leti, ki pa ni bil za praktično rabo. Še-le pred kakimi štiridesetimi leti je konstruiral Amerikanec C. L. Scholes prvi v resnici praktičen pisalni stroj, kateri je kupila trdka Remington. — Od tega časa se stroj neprestano izpopolnjuje in dosežena je že taka popolnost, da dober tipist z najnovejšim strojem lahko tako hitro piše, kakor izurjen stenograf. Toda najnovejša iznajdba presega vendar vse dosedanje. Mr. Wahl v Chikagu je iznašel soštevalni stroj, ki je pravo čudo te vrste. Soštevalne stroje smo poznali že pred, toda Wahl si je postavil nalogo, spojit soštevalni s pisalnim strojem.

In ta rešitev se mu je tudi posrečila v polni meri. Wahl soštevalni stroj je tako majhen, da niti ne zapaža, da je pripojen k pisalnemu stroju in tehta tudi komaj 1,5 kg. Trdka Remington je taj stroj kupila ter z njim tako spopolnila svoj pisalni stroj, da bi se lahko reklo o njem, da v resnici misli.

Tipist samo tipira besede in številke, kolikor hitro more; aparat avtomatično sošteva in sicer tako naglo in nezmotljivo kakor noben brzoracunar, kar se jih je še kedaj produciralo na odrih. Sume kaže soštevalni aparat na ciferniku. Ako bi tipist napačno čital in bi tipiral pogrešeno sumo na konec, recimo: 1.407.903-11 mesto — kar je aparat sešel in pokazal na svojem ciferniku, 1.437.903-11, bi na ciferniku nenaekrat zabliskalo število 30.000, katero je tipist iz sume izpuštil. Novi pisalni stroj torej ne samo da misli, temveč tudi posvarja tipista, ako je po zanikarnosti ali pozabljenosti kaj pogrešil. Več menda ni možno zahtevati.

Listnica uredništva.

G. F. B. — Vi imate zelo čudne pojme o dolžnosti časnika. Kako naj mi znamo, da se je s tem, da je nemški ali italijanski uradnik A. bil pomaknjen v višji plačilni razred, zgodila krivica slovenskemu uradniku B? Naj se nam take stvari temeljito sporoči, pa bomo gotovo po svoji dolžnosti ožigotali vsako krivico.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stot. Plača se takoj in sicer oddelku.

Na prodaj je zemljišče približno 6 700 kl. Zglasiti se pri Ant. Može Rojan 1252

Proda se dobro upeljan fotografski atelje s stanovanjem zraven, v zelo obljudenem kraju mesta. Pogodba do 23. avgusta 1911. Atelje in stanovanje 8 prostorov 100 K let o. Dotičnik se definitivno odpove delu radi bolezn. Naslov pove Ins. oddelk Edinosti. 1353

Ugodna prilika za letovišnike, ki se želijo kopati: v Portorose št. 182 se dobi od 5. 8. naprej soba po ceni 1354

Slovenci in meščani! Vaša dolžnost je da se poslužujete le v slovenski brivnici v ulici Sette Fontane 13, za to se vam toplo priporoča udani Ant. n. Novak, brivec. — SVOJI K SVOJIM! 1355

Velike pitane zajce Schwab, ki dosežejo do 30 funtov mlači od K 1-50, za pasmo od K 6— naprej prodaja Schwab Dunaj Ullmergasse 1. Cenik itd. zast. nj. 1358

Neznosna stanovanjska draginja teži vse kroge, kdor le more si osvrbi lastno hišo. Pri sv. Mariji Magdaleni trgovini so še dve parčeli po 80 sež. jev po ceni na prodaj. V Kolonji hiša in 950 sež. jev □ zemljišča za K 7200. Daje več malih hiš z vrtno in večjih zemljišč. — Pojasnila daje: Rudolf Može, Campo S. Giacomo 3 II 20. 1359

Dekla se sprejme takoj. Rojan, Vicolo delle Rose 445. 1261

Zastopniki za Primorje se sprejmejo. Nudi se dober zaslužek pri količnej delavnosti. Dop. se je nasloviti na inzeratni oddelk Edinosti pod „Ojčka zadruga“ št. 1331 1331

Krojaškega pomočnika sprejme takoj Ivan Šarca, krojač v Dutovljah 11349

Odda se takoj v najem meblirana soba. — Ulica Media 7, I. 1333

Priporoča se mizar M. Majcen, ul. Belvedere 28, vogal Torquato Tasso. Izdeluje spalne sobe in vaskovratno pohištvo.

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Redka prilika. Svete slike Krstus na Kalvariji in krasne Madone v krasnih zlatih okvirjih velikost 127x102 cm. Cena slike K 36. Dobi se v Slovenski knjigarni Josip Gorenjec Trst ulica Caserma 16. 1339

Kine-Bioskop „Adria“ v Šklednju

— Vsako soboto —

Nov, interesanten program

Gostilna „Pri Adriji“

Trattoria „ALL' ADRIA“

v BARKOVLJAH na obrežju štev. 132. Priključeno večerno sestajališče triaških Slovencev in Barkovljanov.

Točijo se samo pristna d. mača vina in Dreherjevo pivo prve vrste.

Dobiva se tudi peneče vino po 2-40 steklenica. Marala in vaskovratni likeri. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrazimi jedili.

Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

CENIKE
JEDIL IN PIJAČ

za gostilne, restavracije in hotele v slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku je založila v raznih oblikah in po zmerni ceni

tiskarna „Edinost“ v Trstu

ulica Giorgio Galatti 20.

Najbolj varno naložen denar! Največja slov. hranilnica!

Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 564 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 40 milijonov kron.

REZERVNI ZAKLAD nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica Ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici št. 3

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2% brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Denar in knjižnice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. **Izguba vložnega denarja je nemogoča**, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, **izključena vsaka špekulacija z vloženim denarjem.**

Za varčevanje ima lične **DOMAČE HRANILNIKE**, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5% in proti poplačevanju dolga pa najmanj 1/2%. Dolžnik pa more svoj dolg poplačevati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

:: Restaurant Würschinger ::

Trst - ulica Stadion štev. 10.

Vsako nedeljo vojaški koncert. - Vstop prost.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhinja. — Dreherjevo pivo I. vrste.

CENE NAVADNE. **Senčnat in hladen vrt.** CENE NAVADNE.

Klubove sobe se oddajo v najem za društva. — Abonement

s popustom 20%.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. — Specijaliteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris - Trst

Ulica S. Giovanni štev. 16, I. nadstropje, zraven „Buffet Automatico“. Telefon št. 251, Rim. II.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadst.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nadst.

Pridna in štedljiva gospodinja kupuje KOLINSKO CIKORJO!

:: AUSTRO-AMERICANA ::

brza zveza z Ameriko.

TRST-NEW-YORK

Trst-Buenos-Ayres

„Eugenia“ 12. avgusta.

Parnik „Sofia Hohenberg“

31. avgusta 1911.

„Martha Washington“ 19. avgusta

Iz Trsta v Buenos-Ayres, ter se ustavi med-potoma v Cadix-u, Las Palmas, Santos, Monte-video in Rio de Janeiro. —

Potne cene: III. razred K 200; II. razr. od K 300 naprej; I. razr. od K 350 naprej.

III. razr. K 200; II. razr. od K 525 naprej; I. razr. od K 675 naprej.

V prevoznih cenah III. razr. uračunjena je hrana in prenočišče v TRSTU, pred odhodom parobroda. — V vseh cenah uračunjena je obilna hrana.

Največji komfort. - Električna razsvetljava in ventilacija. - Narodna kuhinja.

Za informacije o prodaji prevoznih listov I., II. in III. razreda toliko za Ameriko kolikor za Patras, Palermo, Napoli, Cadix in Las Palmas obrniti se je na „Urad za potnike v Trstu“, ulica Molina piccolo št. 2, za tovor in blago pa pri G. TARABOCHIA & C.o., Trst, ulica Ponterosso št. 3, I. nad.

Nova trgovina z oljem, kisom in milom

z bogato izbero sveč vseh kakovosti

Pošilja se po pošti franko na dom. ::

ulica Giulia št. 25.

Za obilen obisk se priporoča G. BIAGGINI.